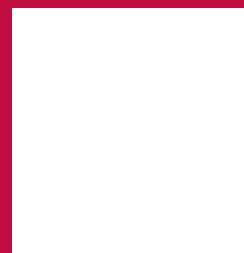

**HEINOLAN
KAUPUNGINTYÖLLISYYDENHO
ITOSUUNNITELMA 2026**

Sisällysluettelo

JOHDANTO	2
TIIVISTELMÄ	4
VUODEN 2026 PAINOPISTEITÄ	5
HEINOLAN KAUPUNGIN ARVOT JA TYÖLLISYYDENHOITOSUUNNITELMA	6
TYÖLLISYYDENHOIDON KESKEISET TAVOITTEET	7
RISKIT JA VARAUTUMINEN 2026-2027	8
VUOSI 2025 TYÖLLISYYDEN TILASTOJEN VALOSSA	12
KANNUSTAVA RAHOITUSMALLI	14
PALKKATUKIUUDISTUS	15
HEINOLA-LISÄ	16
TE-UUDISTUS JA PÄIJÄT-HÄMEEN TYÖVOIMAPALVELUT	18
LAHDEN SEUDUN KEHITYS LADEC OY	19
HEINOLAN KAUPUNGIN TYÖLLISYYSPALVELUT SEKÄ TYÖPAJATOIMINTA	20
TYÖPAJA TORPAN ROOLI	22
HANKETOIMINTA	24
KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA	25
TOIMEENTULOTUKIUUDISTUKSEN VAIKUTUKSET TYÖLLISTYMISEEN JA TYÖLLISTYMISTÄ TUKEVIIN PALVELUIHIN	28
NUORTEN OHJAAMOTOIMINTA	31
MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMINEN JA TYÖLLISYYDEN TUKEMINEN	32
TYÖLLISYYDENHOIDON PALVELUKOKONAISUUDEN KEHITTÄMISTARPEITA JA HUOMIOITA	35
TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISOHJELMA JA HYVINVOINTISUUNNITELMA	36
YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET VUODEN 2026 TOIMENPITEISTÄ	38
LOPUKSI	40
Keskeiset termit	42

Tämä työllisyydenhoitosuunnitelma ohjaa Heinolan kaupungin työllisyydenhoidon kokonaisuutta ja toimii suuntaviivoja antavana asiakirjana niin strategisessa kehittämisessä kuin käytännön toimeenpanossa. Suunnitelma kokoaa yhteen kaupungin omat työllistymistä edistävät palvelut, työvoimaviranomaisen roolin, alueellisen yhteistyön sekä eri toimijoiden vastuut ja toimenpiteet. Työllisyydenhoito on laaja-alainen ja monialainen kokonaisuus, joka rakentuu verkostoyhteistyölle kaupungin, työllisyysalueen, hyvinvointialueen, oppilaitosten, järjestöjen ja työnantajien välillä. Siihen sisältyvät sekä lakisääteiset viranomaispalvelut että kaupungin itse järjestämät työllistämisen, valmennuksen, osallisuuden ja toimintakyvyn tukemisen palvelut.

Heinolan työllisyydenhoidolle on asetettu tavoitteet, jotka ohjaavat sekä strategista kehittämistä että käytännön toimintaa. Keskeistä on parantaa työllisyydenhoidon tuloksellisuutta vahvistamalla yhteistyötä ja sujuvaa asiakasohjausta kaupungin, työllisyysalueen ja muiden kumppaneiden välillä. Samalla uudistetaan kaupungin työllisyyspalvelujen ja työpajatoiminnan toimintatapoja niin, että palveluihin osallistuvat saavat entistä selkeämmän suunnan omalle tulevaisuudelleen. Lisäksi varaudutaan kuntouttavan työtoiminnan päättymiseen ja uuden palvelumallin käyttöönottoon, jotta palveluketju säilyy ehjänä myös muutostilanteissa.

Vuoden 2025 alussa voimaan tullut **TE-uudistus** mullisti merkittävästi työllisyydenhoidon rakenteen. Uudistuksessa julkiset työvoimapalvelut ja viranomaistehtävät siirtyivät valtiolta kunnille ja työllisyysalueille, mikä lisäsi kuntien vastuuta työnhakijoiden palveluprosessista sekä työttömyysturvan rahoituksesta. Muutos vahvisti kunnan roolia työllistymisen edistämisen keskeisenä toimijana aikana, jolloin työmarkkinat, palvelutarpeet ja väestörakenteen muutokset edellyttävät ketterää ja vaikuttavaa palvelukokonaisuutta.

Samalla on huomioitava aiempi **hyvinvointialueuudistus**, joka siirsi sosiaali- ja terveystyöpalvelut pois kuntien omista rakenteista. Uudistus muutti kuntien palveluvalikoimaa ja poisti perinteisesti työllisyydenhoidon kannalta merkittäviä sosiaalipalveluja kunnan suorien vaikutusmahdollisuuksien piiristä. Tämä korostaa nyt entistä enemmän yhteistyön merkitystä hyvinvointialueen kanssa, jotta työ- ja toimintakykyyn, mielenterveyteen, päihdepalveluihin

ja arjenhallintaan liittyvät tuen tarpeet voidaan yhdistää sujuvasti työllistymisen palvelupolkuihin.

Suunnitelmaan sisältyy katsaus **edellisen vuoden keskeisiin tilastoihin**, joiden avulla kuvataan Heinolan työllisyyden kehitystä ja palvelutarpeen muutoksia. Lisäksi asiakirjassa esitellään kaupungin omat työllisyys- ja valmennuspalvelut, työpajatoiminta, kuntalisät, yritysyhteistyö, maahanmuuttajien kotoutumista tukevat rakenteet sekä nuorten palvelut. Mukana ovat myös keskeiset lainsäädäntömuutokset - kuten palkkatukiuudistus, toimeentulotukiuudistus ja kuntouttavan työtoiminnan tuleva uudistaminen - jotka vaikuttavat palvelujen rakenteeseen ja kohdentamiseen.

Heinolan työllisyydenhoitosuunnitelma toimii kokonaisuutena sekä **strategisena ohjausvälineenä**, että **käytännön työkaluna**, jonka avulla varmistetaan, että kaupungin toimenpiteet ovat linjassa valtakunnallisten lakimuutosten, Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelman ja hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman kanssa. Suunnitelman tavoitteena on vahvistaa kaupunkilaisten työllistymistä, osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta sekä rakentaa palvelukokonaisuus, joka tukee tehokkaasti niin yksilöiden työmarkkinavalmiuksia kuin paikallisten työnantajien työvoimatarpeita.

Suunnitelman tavoitteena on myös tukea lukijaa hahmottamaan työllisyydenhoidon kokonaisuutta Heinolassa. Työllisyyden toimintaympäristö muodostuu lainsäädännöstä, kaupungin omista palveluista, työllisyysalueen viranomais tehtävistä, hyvinvointialueen sote-palveluista sekä laajasta verkostosta, johon kuuluu esimerkiksi oppilaitoksia, järjestöjä ja paikallisia työnantajia. Näiden eri toimijoiden roolit ja vastuut kietoutuvat yhteen tavalla, joka voi olla ulkopuoliselle vaikeasti hahmotettavissa. Suunnitelman tarkoituksena onkin avata tätä kokonaisuutta, selkeyttää palvelurakenteita ja tehdä näkyväksi ne polut, joiden avulla Heinola tukee työnhakijoita työllistymisessä, osaamisen vahvistamisessa ja osallisuuden lisäämisessä.

Tähän työllisyydenhoitosuunnitelmaan sisältyvät konkreettiset toimet Heinolan työllisyydenhoidon vahvistamiseksi sekä näkemykset ja lisätoimenpiteet, joita tarvitaan palvelukokonaisuuden kehittämiseksi ja vastaamiseksi muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Suunnitelma ei ainoastaan kuvaa nykytilaa, vaan

esittää myös niitä ratkaisuja, joilla kaupunki voi varmistaa tavoitteelliset työllisyydenhoidonmenetelmät tulevina vuosina.

TIIVISTELMÄ

Heinolan työllisyydenhoidon kokonaisuus on vuonna 2026 tilanteessa, jossa samanaikaiset valtakunnalliset uudistukset sekä työmarkkinoiden heikentynyt suhdanne lisäävät palvelujen tarvetta ja korostavat kunnan roolia työllistymisen tukijana. Työttömyys nousi vuonna 2025 erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien ryhmissä, ja työvoiman kysyntä heikkeni vuoden loppua kohden. Pitkittyvät työttömyysjaksot kasvattavat kaupungin taloudellista vastuuta kannustavan rahoitusmallin myötä, mikä tekee oikea-aikaisista ja vaikuttavista palveluista taloudellisesti entistä kriittisempiä.

TE-palvelujen siirtyminen kunnille ja työllisyysalueille on muuttanut palvelurakennetta pysyvästi: Päijät-Hämeen työllisyysalue vastaa viranomaistehtävistä, mutta Heinola täydentää kokonaisuutta omilla työllisyyspalveluilla, työpajatoiminnalla, nuorten Ohjaamolla ja kotoutumisen palveluilla. Samalla hyvinvointialueuudistus on siirtänyt keskeisiä sosiaalipalveluja pois kunnan järjestämisvastuusta, mikä korostaa toimivaa yhteistyötä työnhakijoiden työ- ja toimintakyvyn tukemisessa.

Vuoden 2026 palvelutarpeeseen vaikuttavat erityisesti palkkatukiudistus ja toimeentulotuen kiristyneet velvoitteet. Koska palkkatuettua työtä voidaan kunnissa hyödyntää aiempaa rajatummin eikä se kerrytä työssäoloehto, Heinola on siirtänyt painopistettä omarahoitteisiin työllistämismalleihin, työkokeiluihin ja oppisopimukseen. Toimeentulotuen muutokset puolestaan ohjaavat yhä useampia asiakkaita työnhaun piiriin ja lisäävät matalan kynnyksen palvelujen tarvetta.

Työpaja Torppa vahvistaa asemaansa Heinolan palvelukokonaisuuden ytimessä. Toiminta suuntautuu entistä selkeämmin valmennuksellisiin palveluihin, jotka tukevat arjenhallintaa, työelämävalmiuksia ja etenemistä kohti työelämää. Heinolan kaupunki tuottaa Työpaja Torpan kautta **Päijät-Hämeen työvoimapalveluja tukevia ja täydentäviä palveluja** osana kuntien ja työllisyysalueen välistä **vastinpariyhteistyötä, joka perustuu työllisyysalueen yhteistoimintasopimukseen**. Sopimuksen mukaan kunnat voivat tuottaa vapaaehtoisia, viranomaispalveluja täydentäviä työllisyyspalveluja alueensa työnhakijoille. Heinolan kaupungin työllisyyspalvelut ja Työpaja Torppa toimivat tämän sopimuksen puitteissa tuottaen palveluja, jotka täydentävät työllisyysalueen lakisääteisiä työvoimapalveluja.

Nuorten palveluissa Ohjaamo laajentaa toimintaansa walk-in-terapialla ja monialaisella yhteistyöllä. Maahanmuuttajien kotoutumista tuetaan kaupungin omilla palveluilla, Jyränkölän kanssa tehtävällä yhteistyöllä ja hankkeilla, jotka vahvistavat kielitaitoa, työelämävalmiuksia ja yhteiskuntaorientaatiota.

Heinolan kaupungin tulisi varautua myös kuntouttavan työtoiminnan päättymiseen nykyisessä muodossaan ja tunnistaa riskin, että palveluvaje kasvaa ennen valtakunnallisen korvaavan mallin valmistumista. Tämän vuoksi kaupungin tulisi vahvistaa omia matalan kynnyksen palvelujaan ja soteyhteistyötä varmistaakseen, ettei heikossa asemassa olevia asiakkaita jää ilman tukea.

Vuoden 2026 kokonaiskuva on siirtymä uuteen palvelurakenteeseen, jossa kaupunki rakentaa entistä integroidumpia ja taloudellisesti vaikuttavia työllisyyspolkuja. Painopisteitä ovat varhainen palveluohjaus, työ- ja toimintakyvyn arvioinnin vahvistaminen, omarahoitteinen työllistäminen, yritysyhteistyön syventäminen sekä palveluiden kehittäminen hanketoiminnan ja monialaisen yhteistyön avulla. Näin Heinola pyrkii vähentämään työttömyyden pitkittymistä, tukemaan asukkaiden hyvinvointia ja turvaamaan kunnan taloudellista kestävyyttä muuttuvassa toimintaympäristössä.

VUODEN 2026 PAINOPISTEITÄ

1. **Palvelutarpeen kasvuun vastaaminen** (toimeentulotukiuudistus + TE-uudistus)

2. **TyöpajaTorpan vahvistaminen** (valmennus, ryhmät, yksilötyö) sekä kaupungin muiden yksiköiden vahvempi osallistaminen työttömien aktivointiin
3. **Omarahoitteinen työllistäminen** palkkatuen kiristymisen vuoksi
4. **Nuorten palvelujen laajentaminen** (walk-in-terapia, monialaisuus)
5. **Kotoutumisen vahvistaminen** (perhekoulut, hankkeet, yritysyhteistyö)
6. **Varautuminen kuntouttavan työtoiminnan korvaavaan malliin 2027**
7. **Talouden hallinta** (kuntaosuuden kasvun hillintä)
8. **Uudistetun Heinola-lisän käyttöönotto**

HEINOLAN KAUPUNGIN ARVOT JA TYÖLLISYYDENHOITOSUUNNITELMA

Heinolan kaupungin työllisyydenhoitosuunnitelma vastaa kaupungin arvoihin tasapainoisella tavalla. Suunnitelma on asiakaslähtöinen, sillä palvelut – kuten työpaja Torpan valmennus, Ohjaamon monialainen tuki ja maahanmuuttajien kotoutumispalvelut – on rakennettu työnhakijoiden yksilöllisten tarpeiden ympärille ja niissä tarjotaan joustavia etenemispolkuja työhön tai koulutukseen. Yhteistyön arvo toteutuu vahvasti, koska työllisyydenhoito perustuu työllisyysalueen, Heinolan kaupungin, hyvinvointialueen, järjestöjen ja yritysten tiiviiseen yhteistoimintaan, jota vahvistavat myös alueelliset hankkeet. Rohkeus näkyy erityisesti rakenteellisissa uudistuksissa, kuten Torpan suunnan muutoksessa ja omarahoitteisen työllistämisen laajentamisessa palkkatuki uudistuksen jälkeen – ratkaisuisia, jotka tähtäävät parempiin tuloksiin ja taloudelliseen

järkevyyteen. Vastuullisuus ilmenee sekä talouden hallinnassa, jossa varaudutaan kustannuspaineisiin realistisesti, että sosiaalisessa vastuussa, kun painopiste asetetaan pitkäaikaistyöttömien, nuorten, toimintakyvyltään heikentyneiden ja maahanmuuttajien tukemiseen sekä kuntouttavan työtoiminnan päättymisen aiheuttamien katveiden paikkaamiseen.

TYÖLLISYYDENHOIDON KESKEISET TAVOITTEET

Heinolan työllisyydenhoidon keskeisenä tavoitteena on **hallitusti vähentää työttömyydestä Heinolan kaupungille aiheutuvia kustannuksia** ja samalla vahvistaa työnhakijoiden mahdollisuuksia siirtyä kohti työelämää. Kustannusten hillintä perustuu erityisesti nopeutettuihin palvelusiirtymiin, vaikuttaviin valmennuksiin ja työssäoloehdon kertymistä tukeviin työllistämismuotoihin.

Tavoitteena on myös **parantaa työttömien työmarkkinavalmiuksia ja -asemaa laajan verkostotyön avulla**, jossa työllisyysalue, Heinolan kaupunki, hyvinvointialue, oppilaitokset, järjestöt ja työnantajat toimivat tiiviissä yhteistyössä. Verkoston tavoitteena on tuottaa oikea-aikaisia palveluja, vahvistaa osaamista ja tukea sujuvia

siirtymiä koulutukseen, työpajoihin, työkokeiluihin ja avoimille työmarkkinoille.

Lisäksi tärkeänä tavoitteena on **tehostaa työnhakijoiden työkyvyn arviointiprosessia ja sitä tukevia palveluja**. Tämä toteutettaisiin vahvalla sote-yhteistyöllä ja hanketoiminnalla, joiden avulla pyritäisiin tunnistamaan ne työnhakijat, joiden työkykyä ei ole vielä selvitetty, ja varmistamaan heidän ohjautumisensa tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Näin vahvistettaisiin sekä työelämävalmiuksia että ehkäistäisiin pitkäkestoisen työttömyyden ja työkyvyttömyyden pitkittymistä.

RISKIT JA VARAUTUMINEN 2026–2027

Työllisyydenhoidon toimintaympäristö muuttuu voimakkaasti vuosina 2025–2027. Muutokset koskevat julkisia työvoimapalveluja, työttömyysturvan rahoitusmallia, palkkatukijärjestelmää, toimeentulotuen ehtoja sekä kuntouttavan työtoiminnan tulevaa korvaavaa mallia. Näillä muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia Heinolan työttömyyden rakenteeseen, palvelutarpeeseen ja kustannusriskeihin. Tässä luvussa kuvataan keskeisimmät riskit ja kirjoittajan ehdottamat varautumistoimet.

1. Työttömyyden pitkittyminen ja kuntaosuuden kustannusriski

Työttömyysturvan rahoitusvastuun laajeneminen vuoden 2025 alusta lisää kaupungin taloudellista riskiä erityisesti silloin, kun työttömyys pitkittyy yli 100 päivän mittaiseksi. Kunta maksaa suuremman osuuden työttömyysetuuksista jokaisen lisäpäivän myötä, mikä tekee pitkäaikaistyöttömyyden vähentämisestä taloudellisesti kriittistä.

Heinolassa pitkäaikaistyöttömyys on noussut (12/2025: 515 henkilöä), ja rakenteellinen työttömyys muodostaa kunnalle merkittävän kustannuspaineen. Pitkittyvän työttömyyden seurauksena kuntaosuuden kasvu jatkuu, ellei palvelukokonaisuutta kyetä kohdentamaan oikein ja tehostamaan työllistymistä edistäviä toimia.

Varautuminen:

- omarahoitteisten työllistämismallien vahvistaminen työssäoloehdon kertymiseksi
- prosessien tiivistäminen työpaja Torpan, Ohjaamon ja työllisyysalueen välillä
- yritysraajapinnan aktiivinen työ ja Heinola-lisän kustannus-hyötysuhteen seuranta

2. TE-uudistuksen aiheuttamat järjestämis- ja resurssiriskit

TE-palvelujen siirto kunnille ja työllisyysalueille lisää kuntien järjestämisvastuuta ja edellyttää uuden palvelumallin vakiinnuttamista.

Heinolalle riski muodostuu erityisesti siitä, että työllisyyspalvelujen alkuvaiheen kuormitus kasvaa

(alkuhaastattelut, täydentävät työnhakukeskustelut), mikä voi pidentää palveluun pääsyä ja viivästyttää työllistymistä.

Varautuminen:

- Heinolan matalan kynnyksen palvelujen (työpaja Torppa ja kaupungin muut yksiköt) roolin vahvistaminen ruuhkien purkamiseksi
- Seura- ja järjestötyöllistämisen vahvistaminen Heinola-lisän avulla (matalan kynnyksen työllistäminen)
- tiivis tiedonkulku työllisyysalueen työnantajapalvelujen, asiantuntijoiden ja kaupungin toimijoiden välillä mukaan lukien Ladec

3. Palkkatukiudistuksen vaikutus palvelupolkuihin

Palkkatuen kohdentuminen pääosin yksityiselle sektorille ja kuntien käyttömahdollisuuksien kaventuminen vähentävät kuntien mahdollisuuksia työllistää palkkatuella. Lisäksi palkkatuettu työ ei enää pääsääntöisesti kerrytä työssäoloa (poikkeuksina vain alentuneesti työkykyiset ja 60+ pitkäaikaistyöttömät).

Tämä lisää riskiä, että asiakkaiden siirtyminen työmarkkinoille hidastuu ja kunnan kustannukset kasvavat, jos vaihtoehtoisia polkuja ei vahvisteta.

Varautuminen:

- omarahoitteisen työllistämisen ja oppisopimusmallien vahvistaminen
- Heinola-lisän roolin tarkentaminen tarvittaessa
- yritysryhmittymien syventäminen rekrytointien mahdollistamiseksi
- työpaja Torpan valmennuksen kehittäminen kohti työllistymistä tai muuta työtöntä tukevaa vaihtoehtoa.

4. Toimeentulotuen uudistus 1.2.-1.3.2026 ja palvelutarpeen kasvu

Toimeentulotuen perusosan leikkaukset (2-3 %) ja kiristyneet velvoitteet - kuten velvoite hakea ensisijaisia etuuksia ja ilmoittautua kokoaikatyönhakijaksi perusosan alentamisen uhalla - ohjaavat yhä enemmän toimeentulotuen asiakkaita työllisyyspalvelujen piiriin. Tämä voi kasvattaa työnhaun alun palvelutarvetta ja lisätä palvelujen kuormitusta merkittävästi.

Heikossa asemassa olevien asiakkaiden stressi ja palvelutarve voi kasvaa, mikä edellyttää matalan kynnyksen palvelujen ja arjenhallinnan tuen vahvistamista.

Varautuminen:

- kehitetään edelleen Torpan ja Ohjaamon matalan kynnyksen toimintaa
- tiivistetään yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa asiakkaiden ohjauksessa
- tunnistusprosessi niille, joille velvoitteet voivat olla liian raskaita ilman lisätukea

5. Kuntouttavan työtoiminnan päättymisen nykyisessä muodossa

Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan kuntouttava työtoiminta tulee lakkaamaan nykyisessä muodossaan, eikä sitä voi siirtää kunnille vuoden 2027 aikana. Korvaava palvelu valmistellaan, mutta sen sisältö ja aikataulu ovat vielä epävarmat.

Riski on, että osa heikoimmassa asemassa olevista asiakkaista jää ilman tarkoituksenmukaista palvelupolkua siirtymäaikana.

Varautuminen:

- vahvistetaan valmennuksellisia ja matalan kynnyksen palveluja työpaja Torpalla ja muissa kaupungin yksiköissä
- varaudutaan palveluvajeeseen vuoden 2026-2027 talousarvioissa

6. Työnantajayhteistyön haavoittuvuus ja rekrytointitarpeiden muutokset

Heinolan työllisyysaste ja työllistymisvirrat riippuvat paikallisesta yritystoiminnasta. Työpaikkailmoittelu on jo laskenut (12/2025: 16 avointa työpaikkaa, -43 % vuoden takaisesta). Tämä lisää riskiä, että työnhakijoita ei saada työllistymään avoimille työmarkkinoille toivotulla nopeudella.

Varautuminen:

- rekrytointipolkujen vahvistaminen (oppisopimus, työkokeilu → työ)
- yrityskohtaiset "nopea työllistyminen" -mallit
- työttömien työmarkkinavalmiuksien parantaminen ja ylläpitäminen
- viestinnän vahvistaminen työnantajapuolelle Heinola-lisän osalta

Yhteenveto

Heinolan työllisyydenhoidon keskeiset riskit nousevat valtakunnallisista työvoimapalvelujen muutoksista, työttömyyden pitkittymisestä, tiukentuneesta sosiaaliturvainsäädännöstä sekä palvelukokonaisuuden uudelleenjärjestelystä. Varautumisen painopisteitä ovat matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen, työkyvyn arvioiden tehostaminen, yritys yhteistyön syventäminen ja omarahoitteen työllistämisen sisään rakentaminen osaksi palvelupolkua.

VUOSI 2025 TYÖLLISYYDEN TILASTOJEN VALOSSA

(ELY - työllisyyskatsaukset)

Pääluvut. Joulukuussa 2025 Heinolan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli **17,5%**, kun vuotta aiemmin oltiin tasolla **16,6%**. Muutos on **+0,9 prosenttiyksikköä** vuodentakaiseen ja **+1,8 prosenttiyksikköä** marraskuuhun 2025 verrattuna. Työttömiä työnhakijoita oli **1 297** (12/2024: **1 241, +56, +5%**).

Nuoret. Alle 25-vuotiaiden työttömyys kiristyi. Nuorten työttömyysaste oli Heinolassa **25,0%** (12/2024: **21,3%, +3,7 prosenttiyksikköä**; 11/2025: **20,1%, +4,9 prosenttiyksikköä**). Määrällisesti nuoria työttömiä oli **142** (12/2024: **122, +20, +16%**; 11/2025: **114, +28, +25%**). Heinolan nuorten työttömyysaste oli näin myös Päijät-Hämeen keskiarvoa (**23,1%**) korkeampi.

Pitkäaikaistyöttömät. Pitkäaikaistyöttömyys jatkoi nousuaan vuoden aikana, mutta pysyi loppuvuonna suunnilleen edelliskuukausien tasolla. Heinolassa yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä olleita oli **515** (12/2024: **467, +48, +10%**; 11/2025: **517, -2, ~0%**). Päijät-Hämeessä pitkäaikaistyöttömiä oli yhteensä **1 875** (12/2024: **1 575, +19%**).

Ulkomaalaistaustaiset. Heinolassa ulkomaalaisten työttömyys keveni vuodentakaisesta: ulkomaalaisten työttömyysaste oli **30,0%** (12/2024: **38,0%, -8,0 prosenttiyksikköä**). Kuukausitasolla nähtiin kausimainen nousu (11/2025: **22,0%, +8,0 prosenttiyksikköä**). Ulkomaalaisia työttömiä oli **105** (12/2024: **116, -11, -9%**; 11/2025: **77, +28, +36%**). Heinolan ulkomaalaisten työttömyysaste jäi myös Päijät-Hämeen keskiarvoa (**39,0%**) matalammaksi.

Lomautukset. Kokoaikaisesti lomautettuja oli Heinolassa **130** (12/2024: **164, -34, -21%**). Marraskuuhun nähden lomautukset kuitenkin lisääntyivät (**+53, +69%**), mikä heijastaa vuoden lopun kysyntä- ja tuotantopiikkejä etenkin teollisuudessa. Koko Hämeen

ELY-alueella lomautettujen määrä väheni vuodessa **-16%** (12/2025: **2 202** henkilöä), vaikka kuukausitasolla nähtiin lisäys.

Työvoiman kysyntä. Työpaikkailmoittelu hiljeni Heinolassa vuoden lopussa: uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin joulukuussa **16**, mikä on **-43%** vähemmän kuin vuotta aiemmin (12/2024: **28**) ja **-69%** marraskuuhun verrattuna (11/2025: **51**). Tämä jarrutti työllistymisvirtoja loppuvuonna.

Heinola suhteessa ympäröivään alueeseen. Päijät-Hämeen työttömyysaste oli joulukuussa **16,0%**, kun koko Hämeen ELY-alueen lukema oli **14,2%** (koko maa **13,0%**). Hämeen ELY-alueella nuorten työttömiä oli **2 935 (+16% v/v)**, pitkäaikaistyöttömiä **9 672 (+30% v/v)** ja ulkomaalaisia työttömiä **2 939 (+5% v/v)**. Heinolan kehitys istuu tähän kehykseen: työttömyys kasvoi maltillisesti, nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät nousivat, mutta ulkomaalaisten työttömyydessä nähtiin vuositason laskua.

Miten vuosi 2025 poikkesi vuodesta 2024

- **Kokonaiskuva:** Työttömyysaste ja työttömien määrä nousivat hieman, mikä heijastaa koko alueen suhdanteen heikentymistä vuonna 2025.
- **Nuoret:** Selvin heikennys kohdistui nuoriin – sekä työttömyysaste että nuorten määrä kasvoivat selvästi edellisvuoteen nähden.
- **Pitkäaikaistyöttömät:** Vuositason nousu oli tuntuva, joskin loppuvuonna kehitys tasaantui.
- **Ulkomaalaiset:** Vuodentakaiseen verrattuna suunta oli myönteinen (työttömyysaste ja henkilöiden määrä laskussa), vaikka loppuvuonna tuli kausivaihteluun liittyvä nousu.
- **Lomautukset:** Vuoden 2025 linja oli Heinolassa ja laajemmin Hämeessä laskeva vuoden 2024 tasoon verrattuna, vaikka joulukuussa tuli poikkeuksellinen kuukausipiikki.

Tiivistys: Vuosi 2025 oli Heinolassa 2024:ää heikompi etenkin nuorten ja pitkäaikaistyöttömyyden osalta, mutta ulkomaalaistaustaisten työttömyydessä nähtiin myönteinen vuositasen muutos. Lomautukset vähenivät vuodesta 2024, vaikka joulukuussa koettiin kausipiikki. Työpaikkailmoittelun hiipuminen loppuvuonna vaikeutti työllistymistä.

KANNUSTAVA RAHOITUSMALLI

Kannustava rahoitusmalli on vuoden 2025 alusta käyttöön otettu uusi työllisyysturvan rahoitusjärjestelmä, jossa kunnan maksuosuus työttömyysturvasta sidotaan entistä vahvemmin siihen, kuinka nopeasti työtön siirtyy takaisin työmarkkinoille. Malli palkitsee kunnille nopeista työllistymisistä ja lisää kustannuksia tilanteissa, joissa työttömyys pitkittyy. Tavoitteena on ohjata kuntia panostamaan tehokkaisiin palvelupolkuihin ja tuloksellisiin toimenpiteisiin - ei ainoastaan aktivointiasteeseen.

Työttömien aktivoinnilla tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden avulla henkilö ohjataan pois passiivisesta työttömyydestä ja kohti työmarkkinoita. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi:

- **työkokeilu**
- **kuntouttava työtoiminta**
- **työpajatoiminta**
- **koulutus tai valmennus**

Aktivoinnin tarkoitus on ehkäistä työttömyyden pitkittymistä, tukea työ- ja toimintakyvyn säilymistä sekä tarjota suurempia väyliä avoimille työmarkkinoille.

Rahoitusmalli kytkeytyy suoraan **TE-uudistukseen**, jossa vastuu työllisyyspalvelujen järjestämisestä siirtyi kunnille vuoden 2025 alusta. Samassa yhteydessä kuntien rahoitusvastuu

työttömyysturvasta kasvoi: kunta osallistuu nyt Kelan maksaman työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä työttömyyskassojen ansiopäivärahan rahoittamiseen. Uudistuksen ytimessä on ajatus siitä, että kunnilla on paras mahdollisuus vaikuttaa työllistymisen nopeuteen - ja siten myös kustannuksiin.

PALKKATUKIUUDISTUS

Palkkatukiudistuksen vaikutukset Heinolassa ja Päijät-Hämeessä

Vuoden 2024–2026 palkkatukiudistus muuttaa merkittävästi palkkatuen kohdentumista ja sen käyttömahdollisuuksia kunnissa. Uudistuksen myötä palkkatukea suunnataan valtakunnallisesti aiempaa enemmän yksityiselle ja kolmannelle sektorille, ja kuntien mahdollisuudet hyödyntää palkkatukea omassa työllistämistoiminnassaan ovat kaventuneet. Palkkatukea voidaan kunnille myöntää jatkossa vain rajatuissa tilanteissa, erityisesti alentuneesti työkykyisten ja yli 60-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen.

Samanaikaisesti palkkatuetun työn työssäoloehdollinen hyöty on heikentynyt. Palkkatuettu työ ei enää pääsääntöisesti kerrytä työssäoloehto, mikä vähentää palkkatuen taloudellista hyötyä kunnille. Kun työssäoloehto ei kerry palkkatukijaksolla, työttömyysetuuden myöhempi kuntarahoitusvastuu jää kunnalle aiempaa todennäköisemmin, mikä heikentää palkkatuen kustannus-hyötysuhdetta. Tämän seurauksena monet kunnat, mukaan lukien Heinola, ovat siirtyneet yhä enemmän omarahoitteisiin työllistämismalleihin, joissa työssäoloehto kertyy normaalisti ja kunnan pitkän aikavälin työttömyysturvavastuut pienenevät.

Päijät-Hämeessä palkkatuen saatavuus on heikentynyt laajemmin. Useilla työllisyysalueilla määrärahat ovat loppuneet kesken tai

tukea myönnetään vain tiukennetuoin ehdoin. Tämän vuoksi työllisyysalueet ovat kehittäneet korvaavia paikallisia ratkaisuja, kuten rekrytointitukia, kuntalisiä ja omia työllistämismalleja täydentämään palkkatukea. Muutos on lisännyt tarvetta kuntien ja työllisyysalueen yhteistyölle sekä työllistymistä tukevien palveluiden kehittämiseksi.

Heinolassa palkkatuki uudistus näkyy käytännössä siten, että kaupungin työllistämistoiminta perustuu aiempaa enemmän omaan rahoitukseen, työkokeiluihin ja oppisopimusmalleihin. Tämä linja on osoittautunut taloudellisesti kestävämmäksi ja työllistymisen kannalta vaikuttavammaksi, koska työssäoloehto kertyy normaalisti ja työnhakijan asema työmarkkinoilla vahvistuu. Kaupunki tukee työllistymistä tarjoamalla työkokeilupajakoja ja oppisopimuksia omissa yksiköissään sekä rakentamalla selkeitä työelämään johtavia polkuja työpaja Torpan valmennuksellisten palvelujen kautta.

Palkkatuki uudistus vahvistaa myös tarvetta kehittää työelämään siirtymistä tukevaa matalan kynnyksen palvelurakennetta. Heinolassa työpaja Torppa ja kaupungin työllisyyspalvelut muodostavat kokonaisuuden, joka vastaa sekä valmennuksellisista palveluista että työvoimaviranomaisen täydentävien palvelujen tuottamisesta. Tämä mahdollistaa joustavat siirtymät työpajajaksojen, työkokeilujen, oppisopimusten ja palkallisen työn välillä sekä tukee työllistymisen pitkäkestoisia tuloksia tilanteessa, jossa palkkatuen käyttö on rajattua ja sen vaikuttavuus kunnallisessa työllistämässä vähentynyt.

Palkkatuki uudistus ohjaa Heinolaa ja muita Päijät-Hämeen kuntia kohti kustannustehokkaampia ja vaikuttavampia työllistämismuotoja, joissa painopiste on omarahoitteisessa työllistämässä, yritys yhteistyön vahvistamisessa sekä valmennuksellisen ja työelämälähtöisen toiminnan kehittämisessä.

HEINOLA-LISÄ

Kuntalisät työllistämisen tukimuotona

Kuntalisät ovat kuntien vapaaehtoisia, omalla rahoituksella tarjottavia tukimuotoja, joilla kannustetaan työnantajia palkkaamaan työttömiä työnhakijoita. Ne täydentävät valtion tukijärjestelmiä ja auttavat kuntia reagoimaan joustavasti paikallisiin työmarkkinatarpeisiin. Kuntalisän tarkoituksena on lyhentää työttömyyttä, tukea heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymistä sekä vahvistaa työnantajien valmiuksia tarjota työmahdollisuuksia.

Heinola-lisä

Heinola-lisä on Heinolan kaupungin oma työllistämisen tuki, jota voidaan myöntää työnantajille työttömän henkilön palkkaamiseen. Tuki on suunniteltu kohdistumaan ryhmiin, joiden työllistyminen edellyttää tavallista vahvempaa kannustinta ja ohjausta - esimerkiksi nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin, maahanmuuttajiin ja osatyökykyisiin.

Päivitys vastaamaan palkkatuki uudistusta

Vuonna 2025–2026 toteutetut valtakunnalliset palkkatuki uudistukset ovat heikentäneet kuntien mahdollisuuksia hyödyntää palkkatukea, erityisesti seuratyöllistämässä ja sosiaalisessa työllistämässä. Tästä syystä Heinolan kaupunki on **päivittänyt Heinola-lisän rakennetta ja myöntämisperusteita** vastaamaan uuden lainsäädännön tuomiin muutoksiin.

Päivityksen tavoitteena on:

- turvata seuratyöllistämisen jatkuvuus, vaikka palkkatukea ei enää ole saatavilla tai se on rajoittunut
- mahdollistaa työllistäminen niille työnhakijoille, jotka jäävät palkkatukijärjestelmän ulkopuolelle

- vahvistaa kaupungin omaa roolia työllistämisen rahoittajana tilanteessa, jossa valtakunnalliset tukimuodot ovat kaventuneet
- ehkäistä pitkäaikaisen työttömyyden syvenemistä ja ylläpitää toimivia työllisyyspolkuja

Heinola-lisä toimii näin paikallisena ratkaisuna, joka korvaa osaltaan palkkatuki uudistuksen aiheuttamia katveita.

Heinola-lisän rooli tulevaisuuden työllisyyspalveluissa

Heinola-lisän avulla kaupunki pystyy mm.:

- paikkaamaan työvoimaviranomaisen myöntämien tukien aiheuttamia rahoitusaukkoja
- ylläpitämään seuratyöllistämisen ja sosiaalisen työllistämisen rakenteita
- tukemaan pienyritysten rekrytointeja tilanteessa, jossa palkkatuki ei ole käytettävissä
- varmistamaan, että työelämäpolut ovat saavutettavia myös heikoimmassa asemassa oleville

Heinola-lisä toimii paikallisena työllistämisen piristysruiskeena, joka voi madaltaa työnantajien kynnystä palkata työnhakijoita erityisesti kolmannen sektorin toimijoiden kautta. Heinola-lisä mahdollistaa niin sanotun

välityömarkkinatyöllistämisen, jossa työnhakija saa mahdollisuuden matalan kynnyksen työskentelyyn ja työkyvyn vahvistamiseen ennen siirtymistä avoimille työmarkkinoille.

Heinola-lisä ei kuitenkaan yksin ratkaise työllistymisen rakenteellisia tai suhdanneperusteisia haasteita. Jotta yritykset kiinnostuisivat palkkatuen ohella myös Heinola-lisän hyödyntämisestä, edellyttää se työmarkkinasuhdanteiden selkeää paranemista nykyisestä. Tästä huolimatta Heinola-lisä toimii tärkeänä signaalina työnantajille: se osoittaa, että kaupunki haluaa olla aktiivinen kumppani työllistämässä ja on valmis tukemaan työnantajia konkreettisilla toimenpiteillä.

TE-UUDISTUS JA PÄIJÄT-HÄMEEN TYÖVOIMAPALVELUT

Päijät-Hämeeseen muodostui TE-uudistuksen myötä kaksi työllisyysaluetta. Päijät-Hämeen työllisyysalueen muodostavat vastuukunta Hollolan johdolla Asikkala, Hartola, Heinola, Iitti, Kärkölä, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Lahti muodostaa oman työllisyysalueensa itse.

Työllisyysalue vastaa **julkisten työvoimapalvelujen viranomaistehtävistä**, jotka siirtyivät kunnille 1.1.2025. Viranomaistehtäviin sisältyy kokonaisvastuu työnhakijoiden palveluprosessista, päätöksenteosta ja palvelujen yhteensovittamisesta. Keskeisiä lakisääteisiä palveluja ovat:

- työnhakijaksi ilmoittautuminen ja työhaun käynnistäminen
  - työttömyysturvaoikeuden arviointi ja selvitys
  - työvoimapolitiittiset lausunnot työttömyysetuuden maksajalle
  - työnhakijan velvollisuuksien seuranta ja valvonta
  - Kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelman laadinta
  - palvelutarpeen arviointi ja työllistymissuunnitelmien laadinta
  - työnvälitys ja työmahdollisuuksien tarjoaminen
  - työvoimakoulutukset
  - ammatinvalinnan ja urasuunnittelun palvelut
  - työkokeiluun ja palkkatukeen liittyvä viranomaispäätöksenteko
-
- yritys ja rekrytointipalvelut työnantajille
  - Osaavan työvoiman saatavuuden edistäminen

Päijät-Hämeen työllisyysalueen toiminta rahoitetaan kahdesta pääkanavasta:

1. **Valtion rahoitusosuus**, joka kattaa julkisten työvoimapalvelujen järjestämisen kustannuksia kunnille siirtyneen tehtävän mukaisesti.
2. **Kuntien rahoitusosuus**, joka jakautuu kahteen osaan:
  - o **järjestämisvastuun kustannukset**, eli työllisyyspalvelujen hallinto, henkilöstö ja palveluiden hankinta
  - o **työttömyysturvan kuntaosuus**, joka perustuu kannustavaan rahoitusmalliin ja jonka suuruus riippuu työttömyyden kestosta ja työnhakijoiden työllistymisestä

Tästä muodostuu kokonaisuus, jossa Päijät-Hämeen työllisyysalue hoitaa työnhakijoiden lakisääteiset viranomaispalvelut, kun taas kunnat täydentävät tätä kokonaisuutta omilla paikallisilla työllistymistä edistävillä lakisääteisillä ja ei lakisääteisillä palveluillaan. Kunnat ovat tehneet erillisen sopimuksen työllisyysalueen kanssa omien palvelujensa tuottamisesta.

LAHDEN SEUDUN KEHITYS LADEC OY

Ladec osana Päijät-Hämeen työvoimapalvelujen kokonaisuutta

Päijät-Hämeen työvoimapalvelujen rinnalla toimii alueen elinvoimaa vahvistava kehitysyritys **Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy**, joka muodostaa tärkeän osan työllisyyden ja elinkeinojen yhteistä palveluverkostoa. Ladec tukee yritysten kasvua, investointeja ja osaavan työvoiman saatavuutta, ja sen rooli täydentää työvoimaviranomaisen sekä kuntien palveluja erityisesti työnantajayhteistyön, yritysneuvonnan ja rekrytointitarpeiden ennakoinnin näkökulmasta.

Viime vuosien aikana Ladec on **tiivistänyt yhteistyötään alueen kuntien elinkeino- ja työllisyyspalvelujen sekä työvoimaviranomaisen kanssa**, jotta yritysten ja työnhakijoiden tarpeisiin voidaan vastata entistä koordinoitummin. Yhteistyön myötä työnhakijoille voidaan tarjota aiempaa sujuvampia väyliä yrityksiin, ja yritykset saavat helpommin näkyvyyttä työvoimatarpeilleen.

Ladec toimii alueellisena sillanrakentajana kolmella keskeisellä tavalla:

1. Yritysten ja työvoimapalvelujen yhdistäminen

Ladec välittää tietoa yritysten työvoimatarpeista kunnille ja työllisyysalueelle, mikä tukee palvelutarpeen arviointeja, rekrytointitoimien kohdentamista ja osaamisen kehittämistä. Tätä tietoa hyödynnetään esimerkiksi työkokeilujen, oppisopimusten ja valmennusten suunnittelussa.

2. Rekrytointien edistäminen

Ladec avaa yritysraajapintaa työnhakijoille ja työvoimaviranomaiselle järjestämällä rekrytointitapahtumia, yritys kohtaamisia ja työnantajayhteistyötä, jotka nopeuttavat työnhakijoiden siirtymistä avoimille työmarkkinoille. Yhteistyörakenne tukee erityisesti aloja, joilla on äkillisiä tai vaikeasti ennakoitavia työvoimatarpeita.

3. Alueellisen elinvoiman vahvistaminen

Ladec tuo työvoimaviranomaisen ja kuntien käyttöön ennakoitietoa toimialojen kehityksestä ja osajatarpeista. Tämä tieto auttaa suuntaamaan koulutusta, työllisyyspalveluja ja yritys yhteistyötä niin, että alueen työmarkkinat pysyvät elinvoimaisina ja yritysten kasvun edellytykset vahvoina.

Kokonaisuutena Ladec vahvistaa Päijät-Hämeen työllisyyden ekosysteemiä ja toimii linkkinä yritysten, työvoimapalvelujen ja kuntien välillä. Heinolan näkökulmasta yhteistyö tarjoaa konkreettisia mahdollisuuksia nopeuttaa työllistymistä, lisätä yritysraajapintaa sekä tukea kunnan elinvoimaa ja työmarkkinoiden toimivuutta.

HEINOLAN KAUPUNGIN TYÖLLISYYSPALVELUT SEKÄ TYÖPAJATOIMINTA

Heinolan kaupungin työllisyyspalvelut tarjoavaa palkkatuetun työllistämisen lisäksi **kaupungin yksiköissä toteutettavia työkokeiluja sekä oppisopimuskoulutuksia**, jotka vahvistavat asiakkaiden työelämävalmiuksia, osaamista ja mahdollisuuksia siirtyä avoimille työmarkkinoille. Työllisyyspalveluista vastaa **työllisyyskoordinaattori**, joka koordinoi kaupunkiorganisaation työllistämiseen, työkokeiluihin ja oppisopimukseen liittyviä kokonaisuuksia.

Valmennuksellinen vastuu sekä työvoimaviranomaisen täydentävien palveluiden tuottaminen ovat keskitetysti **työpaja Torpan** tehtäviä.

Torppa vastaa asiakkaiden arjenhallinnallisen, toiminnallisen ja työelämävalmiuksia vahvistavan tuen toteutuksesta.

Vaikutukset työllistämiseen: työssäoloehdon muutos 2025

Vuoden 2025 alussa voimaan tullut valtakunnallinen sääntely muutti työssäoloehdon kertymistä siten, että **palkkatuettu työ ei enää pääsääntöisesti kerrytä työssäoloehto**a, lukuun ottamatta kahta ryhmää:

- alentuneesti työkykyiset
- 60 vuotta täyttäneet pitkäaikaistyöttömät

Tämä tarkoittaa, että jos kunta palkkaisi henkilön palkkatuella, työssäoloehto ei kerry normaalisti. Sen sijaan tilanteissa, joissa Heinola palkkaa henkilön **kokonaan omalla rahoituksella ilman palkkatukea**, syntyy kaupungille sekä taloudellisia että palvelullisia etuja:

1. Työssäoloehto kertyy normaalisti

Työssäoloehdon kertymisen myötä työntekijä voi täyttää työssäoloehdon nopeammin ja siirtyä pois työmarkkinatuella palaavien ryhmästä, mikä vähentää kunnan taloudellista riskiä.

2. Työttömyysturvan kuntaosuus pienenee

Kun työssäoloehto täyttyy, henkilön myöhempi mahdollinen työttömyysturva maksetaan ansiopäivärahan tai peruspäivärahan tasolla, mikä keventää Heinolan kuntaosuutta.

Näistä syistä palkkatueton, omalla rahoituksella toteutettu työllistäminen on Heinolalle usein **kokonaisuutena taloudellisesti edullisempaa**, koska se:

- vahvistaa työntekijän työmarkkina-asemaa
- vähentää pitkäaikaisen tuen riskiä
- pienentää kunnan pitkän aikavälin työttömyysturvavastuuta

Kaupungin omalla rahoituksella toteutettavat työllistämisyksöt ovat pääsääntöisesti **85 % työajalle mitoitettut työsuhteet**, joiden kesto on yleensä enintään yksi vuosi. Näin työntekijällä on riittävästi aikaa työssäoloehdon kertymiseen ja työelämävalmiuksien vahvistamiseen.

Määräaikaisuuden perusteina käytetään:

- vähintään vuoden työttömyyttä (työllistymistä edistävä toimenpide)
- projektiluonteisia työtehtäviä

Vuonna 2025 Heinolan kaupungin eri yksiköissä työskenteli työllistämisen käyttövaroilla **32 henkilöä**, joista **8 oppisopimussuhteista**.

TYÖPAJA TORPPAN ROOLI

Työpaja Torppa muodostaa Heinolan työpajapalveluiden ytimen ja tuottaa valmennus- ja ohjauspalveluja kolmessa kokonaisuudessa:

1. Nuorten lakisääteinen työpajatoiminta

- Suunnattu alle 29-vuotiaille nuorille.
- Keskittyy arjenhallintaan, työelämätaitoihin, opiskeluvälmiuksiin ja tavoitteellisiin pajajaksoihin.
- Toteutetaan yhteistyössä Ohjaamon ja nuorten palveluiden kanssa.

2. Aikuisten työllistämisen- ja aktivointitoiminta

- Suunnattu pitkäaikaistyöttömille ja työmarkkinoiden ulkopuolella oleville.
- Tarjoaa työpajajaksoja, toimintakyvyn vahvistamista ja tukea työelämään kiinnittymiseen.
- Toiminta linkittyy sosiaalipalveluihin ja kaupungin työllisyyspalveluihin.

3. Työvoimaviranomaisen täydentävät valmennuspalvelut

- Torppa tuotti vuonna 2025 yksilö- ja ryhmävalmennuksia työvoimaviranomaiselle.
- Valmennukset sisälsivät työnhakutaitoja, osaamisen tunnistamista, digitaitoja, työelämävalmiuksia sekä työkyvyn arviointiin liittyvää tukea.

- Vuonna 2025 valmennuksiin osallistui yli **100 työtöntä työnhakijaa**.

Toiminnan uudelleenjärjestelyt vuonna 2026

Vuonna 2025 käynnistettiin Torpan toiminnan rakenteellinen tarkastelu, tavoitteena vahvistaa työelämävalmiuksia tukevia palveluja ja vastata TE-palvelu-uudistuksen vaatimuksiin.

Myymälätoiminnan lakkauttaminen

- Torpan Myymälä lakkautetaan vuoden 2026 alkupuolella.
- Tavoitteena on keskittää henkilöstöresursseja valmennukseen ja ohjaukseen sekä vähentää toimintaa, joka ei tue valmennuksellisia tavoitteita.
- Muutos mahdollistaa valmennuspalvelujen laajentamisen ja rakenteiden selkeyttämisen.

Muut rakenteelliset muutokset

- Toiminnot järjestetään jatkossa valmennuspainotteisiksi kokonaisuuksiksi.
- Resursseja siirretään ryhmätoimintaan, yksilövalmennukseen ja työelämäpolkujen suunnitteluun.
- Muutoksilla pyritään vastaamaan kasvavaan tarpeeseen tukea pitkäaikaistyöttömiä ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevia.

HANKETOIMINTA

Heinolan kaupunki on valmistellut useita ESR+ -hankkeita Itä-Hämeen alueelle työllisyyden ja elinvoiman vahvistamiseksi. Hankkeiden kokonaisrahoitus on noin 4,1 miljoonaa euroa, joista Heinolan hallinnoimien osa- ja päähankkeiden osuus on 2,9 miljoonaa euroa. Toteutukseen on suunniteltu 13 henkilön työpanos yhden projektipäällikön johdolla.

Käynnissä oleva hanke

- TyövoimaTaito (2025-2027)
    - o Päähakija: Jyränkölän Settlementti ry
    - o Rahoitus: 562 575 €
    - o Tavoitteet: Työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen edistäminen maahanmuuttajille, nuorille, ikääntyville ja koulupudokkaille.
    - o Sisältö: Laaja-alainen ohjaus, osaamisen tunnistaminen, työllisyyttä tukevien palveluiden kehittäminen.
- Hanke on jo toiminnassa.

Suunnitellut hankkeet

1. TYÖKYKY - yhdessä työllistymisen tukena (2026-2028)
  - o Päähakija: Päijät-Hämeen hyvinvointialue, Heinola osahankkeessa.
  - o Tavoite: Työttömien työ- ja toimintakyvyn tukeminen, palvelupolkujen selkeyttäminen, yritysysteistyön vahvistaminen.
  - o Rahoitus: 1,25 M€ (Itä-Hämeen osuus 548 000 €).
2. Opi tekemällä - onnistu yrittämällä (2026-2028)
  - o Päähakija: Heinolan kaupunki.
  - o Tavoite: Nuorten yrittäjävalmiuksien kehittäminen ja yrittäjäksi aikovien tukeminen.
  - o Rahoitus: 1,0 M€ + 0,5 M€ Spring House Oy.
3. Työder - Työtä ja Tekijöitä (2026-2028)
  - o Päähakija: Heinolan kaupunki.
  - o Tavoite: Osaamisperustaisen rekrytoinnin mallin kehittäminen ja pilotointi, nopea työllistyminen alle 100 päivässä.
  - o Rahoitus: 1,37 M€.

Hankekokonaisuuden yhteisenä tavoitteena on vahvistaa Itä-Hämeen työelämätaitoja, parantaa työttömien palvelupolkuja, lisätä yritysten osaavan työvoiman saatavuutta sekä tukea nuorten ja aikuisten sujuvaa siirtymää työmarkkinoille tai koulutukseen. Hankkeilla rakennetaan entistä yhtenäisempi alueellinen palvelurakenne, joka vastaa sekä työnhakijoiden että työnantajien tarpeisiin. **Kaikki kolme hanketta jätettiin rahoitushakuun vuoden 2025 lopulla, mutta ne eivät saaneet rahoituspäätöstä ensimmäisellä hakukierroksella.** Hankkeet valmistellaan uudelleen ja jätetään haettavaksi seuraavalla ESR+ -rahoituskierroksella,

jotta alueen strategisesti tärkeät kehittämistoimet voidaan toteuttaa suunnitellusti.

KUNTOUTTAVA TYÖTOIMINTA

Kuntouttava työtoiminta on sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu, joka on tarkoitettu pitkään työttömänä olleille henkilöille, jotka eivät työ ja toimintakyvyn rajoitteiden vuoksi kykene osallistumaan työvoimaviranomaisen ensisijaisiin palveluihin tai työhön. Sen tavoitteena on vahvistaa asiakkaan työ ja toimintakykyä, parantaa elämänhallintaa ja avata väylää kohti työllistymistä, koulutusta tai muita työllistymistä edistäviä palveluja.

Palvelu perustuu asiakkaan kanssa laadittavaan aktivointisuunnitelmaan tai monialaiseen työllistymissuunnitelmaan, ja sitä järjestetään tyypillisesti 1-4 päivänä viikossa, usean kuukauden mittaisissa jaksoissa. Toiminta voi sisältää avustavia työtehtäviä, ryhmätoimintaa ja yksilöllistä ohjausta, ja tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä sekä tukea kuntoutumista kohti parempaa toimintakykyä ja osallisuutta.

Kuntouttava työtoiminta 2026–2027 ja vaikutukset Heinolalle

Tilannekuva. Hallitus ei siirrä kuntouttavaa työtoimintaa kunnille nykyisessä muodossaan. Sosiaali ja terveysministeriön (STM) mukaan palvelu on

sosiaalihuoltolain mukainen sosiaalipalvelu, eikä sitä voida sellaisenaan antaa kuntien järjestettäväksi; siksi siirtosuunnitelma on käytännössä peruttu ja nykyinen kuntouttava työtoiminta on päättymässä sellaisenaan. STM valmistelee korvaavaa mallia sosiaalihuollon palveluudistuksen yhteydessä, ja asiasta on tarkoitus antaa hallituksen esitys syksyllä 2026.

Vuoden 2026 muutos (hallinnollinen kevennys). 1.1.2026 alkaen aktivointisuunnitelmia laaditaan vain niille työttömille, joiden pääasiallinen toimeentulo on toimeentulotuki; työttömyysetuuden saajilla aktivointisuunnitelman korvaa monialainen työllistymissuunnitelma. Muutoksen tarkoitus on keventää hallinnollista työtä ja vähentää päällekkäisyyksiä.

Valmistelun jako STM-TEM. STM valmistelee sosiaalipalvelujen kokonaisuudistusta ja kuntouttavaa työtoimintaa koskevaa ratkaisua. Työ ja elinkeinoministeriö (TEM) arvioi samassa yhteydessä työvoimapalvelujen kehittämistarpeet heikossa työmarkkinaasemassa olevien tueksi; arviomuistio on lausuntokierroksella ja kytketään STM:n aikatauluun.

Mitä tämä tarkoittaa Heinolan kaupungille / suositeltavia toimenpiteitä?

1. **Ei uutta sosiaalipalvelun järjestämisvelvoitetta kaupungille.**
Kuntouttavan työtoiminnan siirto kunnille peruuntui; Heinolalle ei synny uutta lakisääteistä sosiaalipalvelun järjestämisvastuuta tältä osin. Järjestämisvastuun mahdollinen uusi malli ratkaistaan vasta STM:n syksyksi 2026 aikataulutetussa esityksessä.
2. **Vuoden 2026 aikana toiminta jatkuu, mutta kevyemmällä hallinnolla.**
Heinolan asiakastyössä korostuu **monialainen työllistymissuunnitelma** työttömyysetuuden saajilla, kun taas aktivointisuunnitelma kohdentuu toimeentulotukea saaville. Hallinnollinen työ kevenee ja päällekkäinen suunnittelu vähenee, mikä vapauttaa työaikaasi asiakastyöhön.
3. **Palvelupolkujen painopiste työllisyyspalveluihin.**
Koska nykyinen kuntouttava työtoiminta on päättymässä sellaisenaan ja uusi malli on vielä valmistelussa, Heinolan on tarkoituksenmukaista vahvistaa **kunnallisia työllistymistä edistäviä palveluja** (esim. työpajatoiminta, valmennukset, työkokeilut, palkkatukityö) ja niiden yhteensovittamista monialaisen tuen kanssa. TEM:n linjausten mukaan painopiste on matalan kynnyksen työvoimapalveluissa heikossa työmarkkina-asemassa oleville.
4. **Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa jatkuu ja tarkentuu.**
Koska palvelun tuleva muoto päätetään vasta 2026 lopulla, Heinolan on ylläpidettävä tiivistä yhteistyötä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa, jotta **asiakkaiden sotetarpeet** (esim. toimintakyvyn tuki, mielenterveys ja päihdepalvelut) kytkeytyvät saumattomasti **työllistymisen palvelupolkuihin**.

Tämä on STM:n valmistelulinjausten mukainen suunta, jossa sosiaalihuollon ratkaisu ja työvoimapalvelut limittyvät.

5. Taloussuunnittelu 2026–2027: epävarmuus huomioidaan.

Ennen uutta lainsäädäntöä (arvio syksy 2026) Heinolan tulee varautua palveluvalikoiman joustavaan säätöön sekä siihen, että **työttömyysturvan kuntaosuuden kannustava rahoitusmalli** korostaa pitkittyneiden työttömyysjaksojen katkaisua myös ilman kuntouttavan työtoiminnan nykyistä muotoa.

Talousarviossa 2027 on syytä varata puskuria lainsäädännön mahdollisille siirtymäkustannuksille.

6. Toimintalinjaus Heinolassa (2026)

- **Kohdennetaan toimijoiden resurssit** monialaiseen työllistymissuunnitteluun (työttömyysetuuden saajat) ja aktivointisuunnitelmiin (toimeentulotuen saajat), jotta hallinnollinen kevennys realisoituu asiakastyön ajaksi.
- **Vahvistetaan korvaavia palveluja** (Esim. Työpaja Torppa, valmennukset, työkokeilut, viranomaisen palkkatuki) kattamaan niitä tarpeita, joita kuntouttavan työtoiminnan hiipuminen jättää.
- **Pidetään yllä sote-yhteistyön rakenteet** hyvinvointialueen kanssa (palvelutarpeen arvio, hoitoonohjaus, kuntoutus), jotta asiakkaiden toimintakykyä tukevat palvelut yhdistyvät työllistymispolkuihin.

Yhteenveto: Kuntouttavaa työtoimintaa **ei siirretä kunnille**, vaan se **lakkaa nykyisessä muodossaan**. Vuonna 2026 painopiste Heinolassa on työllisyyspalvelujen vahvistamisessa ja soteyhteistyössä, kunnes STM:n syksyllä 2026 annettava esitys linjaa pysyvän ratkaisun vuodelle 2027.

TOIMEENTULOTUKIUUDISTUKSEN VAIKUTUKSET TYÖLLISTYMISEEN JA TYÖLLISTYMISTÄ TUKEVIIN PALVELUIHIN

Vuoden 2026 toimeentulotukiuudistus muuttaa merkittävästi työttömien velvoitteita sekä toimeentulotuen rakennetta. Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa toimeentulotuen viimesijaisuutta, ohjata asiakkaita ensisijaisille etuuksille ja lisätä kokoaikatyön hakemista. Samalla se lisää velvoittavuutta ja kiristää perusosan alentamisen käyttöä.

Vaikutukset työllistymiseen

Uudistuksen keskeiset elementit - ensisijaisten etuuksien hakemisen velvoittavuus, työhakijaksi ilmoittautumisen pakollisuus ja mahdollisuus alentaa perusosaa jopa 50 % - ohjaavat asiakkaita aiempaa tiiviimmin työnhaun piiriin ja työvoimapalveluihin. Jos asiakas ei Kela-kehotuksesta huolimatta hae työttömyysetuutta tai ilmoittaudu kokoaikatyön hakijaksi, perusosaa voidaan alentaa puolella.

Lisäksi työvoimapolitiittiset laiminlyönnit ja karenssit voivat johtaa 20-40 % perusosan leikkauksiin, mikä lisää työnhaun velvoittavuutta ja ohjaa kohti aktiivipalveluja.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että yhä useampi toimeentulotuen asiakas tulee hakeutumaan

- työnhakijaksi
- palvelutarpeen arviointiin
- työllistymistä edistäviin palveluihin
jo ennen kuin toimeentulotukea voidaan edes myöntää.

Samalla perusosien yleinen 2-3 % leikkaus kaikilta täysi-ikäisiltä lisää taloudellista painetta hakea työtä tai työvoimapalveluja.

Yhteisvaikutus työllistymiseen

Uudistus lisää työnhaun velvoittavuutta ja voi nopeuttaa työnhaun käynnistymistä. Toisaalta kiristynyt toimeentuloturva voi kasvattaa stressiä ja lisätä palvelutarvetta asiakkailla, joilla on jo valmiiksi heikentynyt toimintakyky.

Vaikutukset työllistymistä tukeviin palveluihin

Palvelutarpeen arviointien kasvu

Koska työttömän on haettava kokoaikatyötä ja ensisijaisia etuuksia perusosan alentamisen uhalla, yhä useampi asiakas tulee työvoimapalveluiden arvioitavaksi. Lakimuutos lisää suoraan tarvetta

- alkuhaastatteluille
- täydentäville työnhakukeskusteluille
- työllistymissuunnitelmien päivittämiselle

Työnhakijan palveluprosessin uudistukset velvoittavat työvoimaviranomaisia järjestämään viisi täydentävää työnhakukeskustelua työnhaun alkuvaiheessa, ellei palvelutarve muuta ehdota. Tämä kasvattaa merkittävästi työvoimahallinnon työmäärää.

Matalan kynnyksen palvelujen tarve kasvaa

Koska toimeentulotuen saannin ehtoja kiristetään ja perusosan leikkauksia kohdistetaan erityisesti passiivisiin asiakkaisiin, osa asiakkaista tulee tarvitsemaan entistä enemmän

- arjenhallintaan liittyvää tukea
- toimintakyvyn vahvistamista
- matalan kynnyksen palveluja ennen työhönvalmennusta tai muuta intensiivistä palvelua

Tämä luo painetta kunnille kehittää välipalveluja asiakkaiden pitämiseksi kiinnittyneinä palvelujärjestelmään.

Työvoimaviranomaisten ja kuntien työllisyyspalvelujen tehtävät kasvavat selvästi.

Uudistus lisää tehtäviä useista syistä:

1. Lisääntyvät arvioinnit ja velvoitteiden seuranta

Koska perusosan alennukset perustuvat siihen, onko asiakas hakenut ensisijaisia etuuksia ja ilmoittautunut kokoaikatyön hakijaksi, työvoimaviranomaiset joutuvat entistä useammin

- tarkistamaan työnhaun aktiivisuutta
- tekemään palvelutarpeen arvioita
- ottamaan kantaa työvoimapoliittisiin seuraamuksiin

2. Työnhakukeskustelujen määrä kasvaa lakisääteisesti

TYKE-uudistus (1.1.2026 alkaen) velvoittaa järjestämään useita työnhakukeskusteluja heti työnhaun alkuvaiheessa. Tämä kasvattaa työmäärää huomattavasti.

3. Kuntien omien työllisyyspalvelujen sekä viranomaispalvelujen vastuu kasvaa toimeentulotukiasiakkaiden ohjauksessa

Koska perusosan alentaminen voi johtaa nopeisiin toimeentulovaikeuksiin, kunnilla ja työvoimaviranomaisella on lisääntyvä vastuu

- ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen arvioinnissa
- ennaltaehkäisevien sosiaalipalvelujen tarjoamisessa
- palveluihin kiinnittämisessä erityisesti heikossa asemassa oleville

4. Tarve uusille matalan kynnyksen palveluille kasvaa

Kiristytvä toimeentuloturva lisää asiakkaiden tarvetta palveluille, jotka tukevat arjenhallintaa ja toimintakykyä. Tämä kasvattaa kuntien roolia palvelujen järjestäjänä.

NUORTEN OHJAAMOTOIMINTA

Nuorten Ohjaamotoiminta perustuu Työllistymisen monialaisen edistämisen lakiin (381/2023), jonka 16 § velvoittaa työvoimaviranomaisia järjestämään nuorten työllistymistä edistävää monialaista yhteispalvelua. Toiminnan tavoitteena on varmistaa, että alle 30 -vuotiaat nuoret saavat oikea-aikaista, kokonaisvaltaista tukea työnhakuun, koulutukseen hakeutumiseen ja elämänhallinnan vahvistamiseen.

Heinolassa Ohjaamotoiminta toteutetaan Itä-Hämeen alueellisena yhteistyönä yhdessä Hartolan ja Sysmän kanssa. Heinola toimii kokonaisuuden koordinoivana kuntana ja vastaa palveluiden organisoinnista, kehittämisestä ja yhteistyöverkoston kokoamisesta. Ohjaamon palvelupiste sijaitsee Heinolassa ja on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 13-16. Aukiolo koskee sekä yleistä ohjausta että jatkoryhmiä, joissa nuori voi työstää omia suunnitelmiaan tavoitteellisemmin.

Toimintaa toteuttaa laaja ja monialainen asiantuntijaverkosto. Mukana ovat muun muassa etsivä nuorisotyöntekijä, ammatinvalintapsykologi, sosiaaliohjaaja, työ- ja yksilövalmentaja, työvoima-asiantuntija sekä liikunnanohjaaja ja seurakunnan edustaja. Yhteistyön avulla nuoret ohjataan tehokkaasti heidän tilanteeseensa sopiviin palveluihin ja tuen muotoihin. Monialainen työskentely vahvistaa kokonaisvaltaista palvelutarpeen tunnistamista ja edistää sujuvia palvelupolkuja.

Ohjaamotoimintaa vahvistetaan vuonna 2026 kahdella tavalla.

Ensinnäkin toimintaa täydentää kerran kuukaudessa järjestettävä walk in terapia, jonka avulla nuoret voivat saada matalan kynnyksen keskusteluapua ilman ajanvarausta. Toiseksi Ohjaamon **toiminnan kehittäminen jatkuu korkeakoulutasoisena tutkimus- ja kehittämistyönä YAMKopinnäytetyön kautta**, jonka tavoitteena on parantaa palveluiden vaikuttavuutta ja vastata alueen nuorten muuttuviin tarpeisiin entistä systemaattisemmin.

MAAHANMUUTTAJIEN KOTOUTTAMINEN JA TYÖLLISYYDEN TUKEMINEN

Lainsäädäntöperusta

Maahanmuuttajien kotoutumista ohjaa **Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023)**, joka on voimassa 1.1.2025 alkaen. Laki määrittää kuntien vastuut kotouttamistyössä, mukaan lukien kotoutumishjelman laatimisen (§13), yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin (§14–15) sekä kotoutumissuunnitelmien valmistelun (§16–23). Lainsäädännössä korostuu monialainen yhteistyö sekä kunnan yleisvastuu kotoutumista tukevien palveluiden suunnittelusta ja yhteensovittamisesta (§45).

Kunnan vastuulla on järjestää ja koordinoida kotoutumista edistäviä palveluja, joihin kuuluvat muun muassa:

- kotoutumishjelman toteuttaminen osana paikallista strategiaa
- yksilöllinen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma
- yhteiskuntaorientaatio ja kotoutumiskoulutus kieli- ja elämäntaitojen vahvistamiseksi
- ohjaus ja neuvonta sosiaali-, terveys- ja työllisyyspalveluihin
- monialainen yhteistyö hyvinvointialueen, viranomaisten ja järjestöjen kanssa
- monikielisten palvelujen ylläpitäminen sekä kielitaidon arviointi- ja koulutusrakenteiden järjestäminen.

Heinolan kaupungin vastuut ja palvelut

Heinola vastaa kotouttamisen järjestämisestä lain mukaisesti ja tarjoaa maahanmuuttokoordinaattorin sekä kotoutumishjajaan palvelut. Palvelut ovat maksuttomia ja sisältävät:

- alkuvaiheen neuvontaa (asuminen, koulutus, oleskeluluvat)
  - arjen tukea ja ohjausta viranomaispalveluihin
  - matalan kynnyksen päivystyksiä, kuten palveluohjausta HeiMo-kahvilassa ilman ajanvarausta
  - kotoutumistyön prosessien kehittämistä ja koordinointia
-
- alueellista yhteistyötä kuntien, hyvinvointialueen, työllisyysalueen ja järjestöjen kanssa
  - kotoutumiseen liittyvien hankkeiden ja avustusrahoitusten hakua ja koordinointia.

Jyränkölän Setlementti ry:n rooli

Heinolan kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä Jyränkölän Setlementti ry:n kanssa erityisesti maahanmuuttajaperheille suunnatussa **perhekoulu-toiminnassa**. Toiminnan sisältöjä ovat:

- yhteisöllinen vapaa-ajan toiminta ja tapahtumat
- arjen orientaatio Suomessa, kuten tietoa koulutusjärjestelmästä, Wilma-järjestelmästä ja työnhausta

Perhekoulun tavoitteena on vahvistaa perheiden integroitumista paikalliseen yhteisöön, tukea vanhempien valmiuksia edistää lastensa koulunkäyntiä ja lisätä aikuisten edellytyksiä työllistyä. Jyränkölä täydentää kaupungin palveluja tuomalla mukaan järjestöosaamista, vapaaehtoistoimintaa ja matalan kynnyksen tukea.

Alueellinen yhteistyö 2026 alkaen

Vuodesta 2026 lähtien Heinola toteuttaa kotoutumista osana **Heinolan ja Orimattilan yhteistä kotoutumishjelmaa**, jossa painotetaan monialaista ja alueellisesti yhtenäistä palvelukokonaisuutta. Maahanmuuttokoordinaattori jatkaa kuntien yhteisenä resurssina ja osallistuu aktiivisesti alueelliseen kotouttamisen kehittämistyöhön.

Maahanmuuttajien työllistymisen tukeminen vuonna 2026

Heinola edistää maahanmuuttajien työllistymistä useilla rinnakkaisilla toimenpiteillä:

1. Yhteistyö työllisyysalueen vieraskielisten asiantuntijoiden kanssa

Yhteistyö on tiivistä, ja osaamista hyödynnetään molempiin suuntiin sekä työllisyysalueen että Heinolan kotoutuja-asiakkaiden palvelujen kehittämisessä.

2. Työkokeilujen ja työpajojen hyödyntäminen

Kaupunki tarjoaa maahanmuuttajille mahdollisuuksia osallistua työkokeiluun ja työpajatoimintaan, jotka tukevat työelämävalmiuksien ja kielitaidon kehittymistä.

3. Jyränkölän TyövoimaTaito-hankkeen tuki

Hanke tarjoaa yksilöllistä tukea maahanmuuttajien työnhakuun ja osaamisen kehittämiseen.

4. TEM:n erityisavustuksilla toteutettavat hankkeet

Heinolan ja Sysmän yhteishanke (1.1.2025–31.12.2026, 30 000 €)

Rahoituksella on toteutettu mm.:

- kohderyhmän palvelutarpeen kartoitusta
  - "CV ja työhakemus Canvalla" -opintopäiviä yhteistyössä Hartolan Itä-Hämeen opiston kanssa
- Vuodelle 2026 on suunniteltu esimerkiksi hygieniapassikoulutuksen järjestäminen maahanmuuttajille.

Heinolan oma hanke (1.1.2026–31.12.2026, 15 000 €)

Rahoituksella toteutetaan:

- kohderyhmän tarpeisiin perustuvia työpajoja (esim. työhaastattelujen harjoittelu)
- alueen yrityksille suunnattuja infotilaisuuksia monimuotoisesta työyhteisöstä ja maahanmuuttajien työllistämistä

Tavoitteena on luoda toimintamalleja, joita voidaan monistaa muihin kuntiin ja yhteistyötoimijoille. Toiminnassa hyödynnetään kaupungin omaa osaamista sekä ostopalveluja.

TYÖLLISYYDENHOIDON PALVELUKOKONAISUUDEN KEHITTÄMISTARPEITA JA HUOMIOITA

(Arviomuistio työvoimapalveluiden kehittämistarpeista kuntouttavan työtoiminnan uudistamisen yhteydessä: into ry.)

Työvoimapalveluiden valtakunnalliset kehittämistoimet ovat monilta osin oikealla tiellä, mutta kokonaisuutena ne eivät vielä vastaa palvelutarpeiden laajuuteen. Uravalmennuksen yksilöllisempi räätälöinti ja työhönvalmennuksen vahvistaminen ovat tärkeitä avauksia, mutta niiden rinnalle tarvitaan ratkaisuja niille asiakkaille, joiden etenemistä vaikeuttavat arjenhallinnan haasteet sekä työ- ja toimintakyvyn heikkeneminen. Tarve uudenlaiselle, helposti saavutettavalle palvelulle on ilmeinen - erityisesti henkilöille, jotka ovat kaikkein etäämmällä työmarkkinoilta.

Työllistymissuunnitelmien laadinnassa tulee hyödyntää kokonaisvaltaista ja yksilön elämäntilanteen huomioivaa palvelutarpeen arviointia. Lisäksi palveluohjauksen ja asiantuntijoiden osaamisen edelleen vahvistaminen on kannatettavaa, jotta jo olemassa olevia palveluja, kuten työpajatoimintaa, voidaan hyödyntää täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.

Säätelyn kehittämistarpeista nousevat esiin esimerkiksi työkokeilun keston joustavoittaminen, karenssikäytäntöjen lieventäminen ja palkkatuen vaikuttavan roolin vahvistaminen osana työllistymisen polkuja.

Kuntoutuksen työtoiminnan uudistukseen myötä sen muuttuminen vapaaehtoiseksi ja toimeentuloon liittyvien elementtien poistuminen saattavat kasvattaa jo ennestään olemassa olevaa palveluvajetta. Erityisen haavoittuvassa asemassa ovat nuoret ja pitkäaikaistyöttömät, joilla on riski jäädä kokonaan palveluiden ulkopuolelle.

Nykyisiin palveluihin muodostuneet ja tulevat katveet tulisi paikata luomalla uusi matalan kynnyksen palvelu, joka sijoittuu ohjaamon, työpajatoiminnan ja muiden palveluiden välimaastoon. Tällaisen palvelun tulisi tarjota yksilöllistä tukea arjenhallinnan vahvistamiseen, toimintakyvyn kohentamiseen ja työelämävalmiuksien kehittämiseen niille, jotka eivät vielä ole valmiita siirtymään avoimille työmarkkinoille tai vaativampiin työllisyyspalveluihin.

TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISOHJELMA JA HYVINVOINTISUUNNITELMA

Työllisyyden edistämishjelma 2025–2030 on Päijät-Hämeen maakunnallinen strateginen ohjelma, joka ohjaa kuntien, työllisyysalueiden, oppilaitosten, hyvinvointialueen ja yritystoimijoiden yhteistä tekemistä työllisyyden parantamiseksi.

Ohjelman tarkoitus

- Toimia **maakunnan yhteisenä tahtotilana** työllisyyden ja elinvoiman vahvistamiseksi.
- Luoda **tiekartta konkreettisille toimenpiteille**, joilla:
  - o yritykset saavat osaavaa työvoimaa,
  - o työttömien työmarkkina-asema vahvistuu,
  - o elinkeinoelämä, oppilaitokset ja viranomaiset toimivat yhteen.

Keskeiset strategiset tavoitteet

1. **Yrityksille pito- ja vetovoimainen Päijät-Häme**
→ sujuvat yrityspalvelut, investointien houkuttelu, yritysystävällinen ekosysteemi.

2. **Osuva osaamista oppilaitosten ja yritysten yhteistyöllä**
 → koulutustarpeiden ennakointi, täydennyskoulutus, TKI-yhteistyö.

3. **Työllisyysaste korkealle vahvistamalla asukkaiden hyvinvointia**
 → työttömien palvelut, nuorten tuki, monialainen työ, kotoutumisen vahvistaminen.

Miksi ohjelma on tärkeä työllisyydenhoidolle?

- Se linjaa **kuntien työllisyyspalvelujen roolia vuoden 2025 TE-uudistuksen jälkeen.**
- Se määrittää **työllisyyden ekosysteemin pelisäännöt ja yhteistyön rakenteet** (kunnat, hyvinvointialue, Kela, ELY, oppilaitokset, elinkeinoelämä).
- Se toimii **strategisena perusteluna ja viitekehyksenä** kuntien omille suunnitelmille ja resursoinnille.

Päijät-Hämeen alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2025–2029 on hyvinvointialueen lakisääteinen strateginen asiakirja, jossa määritellään alueen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tavoitteet sekä kehittämistoimet.

Hyvinvointisuunnitelma ohjaa hyvinvointialueen, kuntien, järjestöjen, oppilaitosten ja muiden toimijoiden yhteistä hyvinvoinnin edistämistyötä.

Suunnitelman sisältö

- **Tilannekuva väestön hyvinvoinnista** (mm. mielenterveys, yksinäisyys, liikunta, päihteet).
- **Hyte-kärjet**, jotka ohjaavat kaikkea kehittämistä:
  1. Osallisuus ja yhteisöllisyys
  2. Mielen hyvinvointi
  3. Arjen turvallisuus
  4. Päihteettömyys ja terveelliset elintavat
- **Toteutussuunnitelmat** eri väestöryhmille:
  - o Lapset ja nuoret

- o Ikääntyneet
- o Ehkäisevä työ
- o Ravitsemus
- o Liikkuminen
- o Kulttuurihyvinvointi
- o Työllisyyden hoito osana hyvinvointia

Hyvinvointisuunnitelman näkökulmasta **työllisyys on keskeinen hyvinvoinnin ja terveyden edistäjä:**

- Työ ja toimeentulo lisäävät **elämäntyytyväisyyttä, osallisuutta ja turvallisuuden tunnetta.**
- Palvelujärjestelmä tukee **pitkittyneen työttömyyden, mielenterveyden haasteiden ja sosiaalisten ongelmien varhaista tunnistamista.**
- Suunnitelma korostaa:
  - o monialaista yhteistyötä (sote + TE + kunta + Kela),
  - o nuorten ja maahanmuuttajien tukea,
  - o työkyvyn arviointia ja kuntoutumista,
  - o tukea matalan kynnyksen palveluissa.

Hyvinvointisuunnitelmassa työllisyydenhoito kytkeytyy erityisesti **mielen hyvinvointiin, osallisuuteen ja arjen turvallisuuteen.**

Heinolan työllisyydenhoitosuunnitelma on linjassa sekä Päijät-Hämeen **Työllisyyden edistämishjelman 2025-2030** että **alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2025-2029 kanssa.** Suunnitelma vahvistaa samoja keskeisiä painopisteitä: yritysten toimintamahdollisuuksia, osaavan työvoiman saatavuutta, koulutuksen ja työelämän yhteistyötä sekä työllisyysasteen nostamista erityisesti nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja maahan muuttaneiden kohdalla. Heinolan panostus työkokeiluihin, työpajatoimintaan, oppisopimukseen, yritys yhteistyöhön ja matalan kynnyksen palveluihin tukee edistämishjelman tavoitetta rakentaa yritysystävällinen, osaamiseen perustuva ja hyvinvointia vahvistava työllisyyden ekosysteemi.

Samalla suunnitelma toteuttaa hyvinvointisuunnitelman linjaa, jonka mukaan työllisyys on keskeinen hyvinvoinnin, mielen terveyden, osallisuuden ja arjen turvallisuuden edistäjä. Heinolan toimenpiteet – kuten nuorten Ohjaamotoiminta, työ- ja toimintakyvyn arvioiden vahvistaminen, monialainen yhteistyö työvoimapalvelujen ja hyvinvointialueen välillä sekä tuetut siirtymät työelämään – vastaavat suoraan hyvinvointisuunnitelman hyte-kärkiin ja tavoitteisiin. Suunnitelma vahvistaa osallisuutta, ehkäisee syrjäytymistä, tukee toimintakykyä ja luo yhteisiä palvelupolkuja niiden väestöryhmien tueksi, jotka ovat muita alttiimpia työttömyyden haittavaikutuksille.

Kokonaisuutena Heinolan työllisyydenhoitosuunnitelma toteuttaa alueellista yhteistä suuntaa: elinvoiman vahvistamista, osaamisen ja työkyvyn tukemista sekä hyvinvointia edistävää ja sujuvasti yhteen sovitettua palvelurakennetta. Suunnitelma muodostaa toimivan osan koko Päijät-Hämeen työllisyys- ja hyvinvointiekosysteemiä ja vie eteenpäin samoja pitkän aikavälin tavoitteita.

YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET VUODEN 2026 TOIMENPITEISTÄ

Vuosi 2026 on Heinolan työllisyydenhoidossa siirtymävuosi, jota leimaa useiden valtakunnallisten uudistusten yhtäaikainen vaikutus ja tarve rakentaa toimivia rakenteita uuden työvoimaviranomaisen palvelujärjestelmän ympärille. Työllisyysvastuiden siirtyminen kunnille ja työllisyysalueille vuoden 2025 alussa

sekä hyvinvointialueuudistuksen jälkivaikutukset muodostavat kokonaisuuden, jossa kunnan oma rooli työllistymistä edistävien palvelujen tuottajana ja koordinoijana korostuu. **Vuoden 2026 toimenpiteet tähtäävät ennen kaikkea palvelujen vahvistamiseen, asiakasohjauksen selkeyttämiseen ja siihen, että pitkittyneen työttömyyden riskiä kyetään ehkäisemään aiempaa varhaisemmassa vaiheessa.**

Palvelutarpeen kasvu on nähtävissä laajasti, erityisesti työnhaun alkuvaiheessa ja niiden asiakasryhmien kohdalla, jotka tarvitsevat arjenhallinnan, toimintakyvyn tai mielenterveyden tukea ennen työelämään siirtymistä. Uudistunut toimeentulotukilainsäädäntö ja velvoitteiden kiristyminen ohjaavat yhä useampia asiakkaita työvoimapalveluihin aiempaa varhaisemmassa vaiheessa, mikä lisää

sekä viranomais- että valmennuspalvelujen kysyntää. **Tähän tarpeeseen vastaaminen edellyttää matalan kynnyksen palvelujen vahvistamista ja palveluohjauksen sujuvoittamista niin, että oikea-aikainen tuki on saatavilla ilman viiveitä.**

Työpaja Torpan rooli osana Heinolan palvelurakennetta vahvistuu edelleen. Työpaja Torppa toimii keskeisenä ympäristönä, jossa voidaan yhdistää arjenhallinnan tuki, työelämävalmiuksien vahvistaminen ja yksilöllinen valmennus. Toiminnan painopisteiden tarkentaminen sekä resurssien kohdentaminen valmennuksellisiin sisältöihin mahdollistavat sen, että erilaisiin tarpeisiin pystytään vastaamaan paremmin kuin aikaisemmin. Työpaja Torpan kehittäminen luo tärkeän perustan palveluille, jotka tukevat heikossa työmarkkina-asemassa olevien siirtymistä kohti koulutusta, työkokeiluja, oppisopimuksia tai työelämää. **Työpaja Torpan tuottamaa valmennusta ulotetaan resurssien puitteissa myös kaupungin muihin työttömien aktivointia tarjoaviin yksiköihin.**

Palkkatukiuudistuksen vaikutukset näkyvät edelleen vuoden 2026 aikana siten, että **kuntien mahdollisuudet hyödyntää palkkatukea ovat kaventuneet ja painopiste siirtyy omarahoitteisiin työllistämismalleihin.** Tämä muutos edellyttää kunnalta harkittua resurssien käyttöä ja toimenpidevalikoiman tarkkaa suunnittelua. Samalla se korostaa tarvetta rakentaa työllistymispolkuja, joissa työssäoloehdon kertymistä ja työllistymisen pitkäjänteistä tukemista voidaan edistää ilman liiallista taloudellista riskiä. Uudessa tilanteessa Heinola suuntaa työllistämistä tavalla, joka tukee sekä henkilöiden työmarkkina-aseman vahvistumista että kunnan pitkän aikavälin taloudellista kestävyyttä.

Nuorten osalta Ohjaamotoiminnan kehittäminen ja saavutettavuuden lisääminen ovat olennainen osa vuoden 2026 kokonaisuutta. Nuorten palveluissa korostuvat varhainen tuki, mielenterveyden vahvistaminen ja polut kohti koulutusta tai

työelämää. Ohjaamon monialainen rakenne sekä yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa mahdollistavat kokonaisvaltaisen työskentelyn ja vähentävät riskiä, että nuoret syrjäytyvät palveluista.

Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen tukeminen jatkuu vahvana painopisteenä vuoden 2026 aikana. Kotoutumisohjelman toimeenpano, matalan kynnyksen ohjaus ja yhteistyö työllisyysalueen sekä järjestöjen kanssa vahvistavat

palvelupolkuja ja lisäävät mahdollisuuksia työllistyä paikallisille työmarkkinoille. Palvelujen rooli korostuu etenkin tilanteessa, jossa sujuvat siirtymät koulutukseen, työpajoihin ja työelämään ovat keskeinen edellytys kotoutumisen onnistumiselle.

Kuntouttavan työtoiminnan päättyminen nykyisessä muodossaan ja sen tilalle tulevan valtakunnallisen mallin valmistelun keskeneräisyys tekevät vuodesta 2026 myös valmistautumisen ja varautumisen aikaa. **Heinolassa tämä tarkoittaa, että korvaavia palveluja tulisi vahvistaa, jotta heikossa asemassa olevat eivät putoa palveluiden ulkopuolelle.** Yhteistyön merkitys hyvinvointialueen kanssa korostuu, sillä moni tarvitsee rinnakkain sekä sote-palveluja että työllistymistä edistäviä toimenpiteitä.

Hanketoiminta muodostaa tärkeän osan Heinolan palvelukokonaisuuden kehittämistä. **Vaikka rahoituspäätöksiä ei haetuissa hankkeissa vielä saatu, kehittämistyö jatkuu, ja hankkeilla pyritään vastaamaan erityisesti työelämätaitojen, yritysyrityksen ja palvelupolkujen sujuvoittamisen tarpeisiin.** Hankkeet toimivat myös välineenä kokeilla ja pilotoida uusia toimintamalleja, joita voidaan laajentaa osaksi pysyvää palvelurakennetta.

Kokonaisuutena vuoden 2026 **toimenpiteet rakentavat Heinolalle palvelujärjestelmää, joka vastaa uudistuneen toimintaympäristön vaatimukseen, tukee asiakkaita oikea-aikaisesti ja ehkäisee työttömyyden pitkittymistä.** Niiden yhteinen suunta on kohti järjestelmää, jossa matalan kynnyksen palvelut, omarahoitteiset työllistämiskäytännöt, monialainen yhteistyö ja ennakoiva palveluohjaus muodostavat toimivan kokonaisuuden. Samalla kaupunki valmistautuu niihin rakenteellisiin muutoksiin, joita kuntouttavan työtoiminnan uudistuminen ja valtakunnallinen palvelujärjestelmä tuovat mukanaan. Näin Heinola voi edelleen vahvistaa työllisyyttä, hyvinvointia ja elinvoimaa osana Päijät-Hämeen kokonaisuutta.

LOPUKSI

Työllisyydenhoidossa onnistuminen perustuu ennen kaikkea toimijoiden väliseen johdonmukaiseen ja luottamukselliseen yhteistyöhön. Heinolassa keskeisiä rooleja kantavat Päijät-Hämeen työvoimapalvelut, kaupungin omat työllisyyspalvelut sekä Työpaja Torppa, jotka työskentelevät

vastinpariyhteistyössä tukien toistensa palveluita ja rakentaen yhtenäisiä asiakaspolkuja työnhakijoille. Tämä yhteistyörakenne varmistaa sen, että viranomaisvastuulla olevat palvelut ja kunnan

täydentävät palvelut muodostavat toimivan kokonaisuuden, joka vastaa eritasoisiin palvelutarpeisiin.

Toimijoiden välinen tiedonkulku, yhteinen suunnittelu ja asiakkaan tarpeiden mukainen palvelutehtävien jako ovat keskeisiä onnistumisen elementtejä. Kaupungin omat palvelut – kuten Työpaja Torpan tarjoama työvaltainen valmennus, työkokeilut ja matalan kynnyksen työllistämisen mahdollisuudet – täydentävät työllisyysalueen lakisääteisiä palveluja ja tarjoavat vaihtoehtoisia väyliä työelämään niille, joilla polku avoimille työmarkkinoille vaatii vaihteista etenemistä.

Onnistuminen ei kuitenkaan ole pelkästään palvelurakenteiden varassa, vaan riippuu myös yleisestä työmarkkinasuhdanteesta. Heikko suhdannetilanne heikentää työnantajien rekrytointihalukkuutta, mikä rajoittaa sekä palkkatukityöllistymisen että kuntien tarjoamien tukien, kuten Heinola-lisän, kysyntää. Vastaavasti suhdanteiden vahvistuminen aktivoi yrityksiä, lisää työvoiman tarvetta ja parantaa siten mahdollisuuksia hyödyntää myös kunnan tarjoamia työllistämistukia. Vaikka paikalliset keinot, kuten Heinola-lisä ja työpajatoiminta, voivat merkittävästi tukea osatyökykyisiä ja pitkään työttömänä olleita, koko järjestelmän vaikuttavuus toteutuu vasta, kun työmarkkinat kykenevät tarjoamaan todellisia työllistymismahdollisuuksia.

Keskeiset termit

Aktiivipalvelu - Työllistymistä tukeva toimenpide, kuten työkokeilu, koulutus tai työpajajakso.

Ansiopäiväraha - Työttömyysetuus työttömyyskassan jäsenille.

Arjenhallinta - Kyky selviytyä arjen perusasioista (rytmi, raha-asiat, asiointi).

Etsivä nuorisotyö - Tuki alle 30-vuotiaille, jotka ovat ilman työtä tai koulutusta.

Hyvinvointialue - Vastaa sote-palveluista; ei enää kunnan tehtävä.

Kannustava rahoitusmalli - Järjestelmä, jossa kunnan maksuosuus kasvaa työttömyyden pitkittyessä ja pienenee nopeassa työllistymisessä.

Karenssi - Aika, jolloin työttömyysetuutta ei makseta (esim. työn tai palvelun kieltäytyminen).

Kuntalisä (Heinola-lisä) - Kunnan tuki työnantajalle työttömän palkkaamiseen.

Kuntouttava työtoiminta - Sosiaalipalvelu toimintakyvyn ja arjenhallinnan vahvistamiseen pitkään työttömänä olleille.

Kotoutumissuunnitelma - Maahanmuuttajalle tehtävä suunnitelma kieli- ja työelämäpolkua varten.

Monialainen yhteistyö - Kunnan, TE-palvelujen, hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden yhteinen työ asiakkaan tukena.

Monialainen työllistymissuunnitelma - Suunnitelma, joka tehdään, kun henkilön työllistyminen edellyttää usean eri tahon palveluja.

Oppisopimus - Työsuhde, jossa opiskelu tapahtuu pääosin työpaikalla.

Palkkatuki - Valtion taloudellinen tuki työnantajalle työttömän palkkaamiseen.

Perusosa - Toimeentulotuen perusraha välttämättömiin menoihin.

Pitkäaikaistyötön - Henkilö, joka on ollut työttömänä yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta.

Rekrytointipalvelut - Työvoimaviranomaisen palvelut työnantajille työntekijöiden löytämiseksi.

TE-uudistus (TE2025) - Uudistus, jossa työvoimapalvelut siirtyivät valtiolta kunnille.

Työkokeilu - Mahdollisuus kokeilla työtehtäviä ilman työsuhdetta.

Työllistymissuunnitelma - Työnhakijan ja työvoimaviranomaisen yhteinen suunnitelma työnhakuun ja palveluihin.

Työpajatoiminta - Valmennuksellista toimintaa, joka vahvistaa työelämä- ja arjen taitoja.

Työttömyysturvan kuntaosuus - Osa työttömyysetuuden kustannuksista, jonka kunta maksaa.

Työvoimaviranomainen - Vuoden 2025 jälkeen työllisyysalue, joka hoitaa työnhaun ja palvelujen viranomaistehtävät.

Vieraskielinen työnhakija - Henkilö, jonka äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame.

